

SAMLING AV PJÄSER

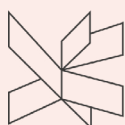
Följande pjäser har samlats in under Forum Power Plays. Pjäserna är baserade på verkliga händelser men har reviderats för att säkerställa deltagarnas och arbetsplatsernas anonymitet.

När ni ska genomföra Forum Power Plays: välj ut de pjäser som är mest applicerbara för er arbetsplats. Ni kan också justera pjäserna för att göra de ännu mer relevanta, men se till att behålla själva handlingen och klimaxen i situationerna.

Samling av pjäser är utvecklade inom ramen för forskningsprojektet Power Plays – förebyggande av sexuella trakasserier genom minnesarbete & forumteater på arbetsplatser inom vården. Power Plays finansierades av Nordisk forskningsinsats om sexuella trakasserier i arbetslivet 2022-2023. Projektpartners var Roskilde universitet (Danmark), VIA University College (Danmark), Uleåborgs universitet (Finland) och Jämställd Utveckling Skåne (Sverige).

Roskilde Universitet

VIA University
College

Ett bortglömt minne

Roller:

1. Sara är 24 år och arbetar på en gruppbostad. Hon är relativt ny på jobbet och trivs hitintills ganska bra.
  2. Bertil är 50 år och har en funktionsnedsättning som gör att han behöver en hel del stöd och omvårdnad från personalen. Bertil har bott på gruppbostad i hela sitt vuxna liv. Han är en social och glad man som tycker om att ha sällskap i hemmet.
-

Miljö:

Brukarens lägenhet där han bor själv men regelbundet har personlig assistans. Situationen utspelar sig i sovrummet. Det är bara Sara och Bertil inne i lägenheten.

Situation:

Sara och Bertil har precis kommit hem och är i gång med kvällsrutinerna. De är på väg från badrummet och in till sovrummet.

Tidigare på kvällen har de haft en trevlig social stund i det gemensamma vardagsrummet. Bertil har druckit några öl och det märks att Bertil är på gott humör.

Sara bäddar ner Bertil i sängen och fixar på kuddarna och täcket så han ligger bekvämt. Bertil blir aldrig riktigt nöjd med liggställningen så bäddningen tar lite tid. Sara lutar sig över Bertil för att flytta på kudden en sista gång och säger till honom att "nu får det räcka". Då ler Bertil mot henne och ber henne lägga sig i sängen bredvid honom.

Sara flyttar sig väck från sängen och försöker skratta bort det. Hon är överraskad över vad Bertil har föreslagit och känner på ett obehag när hon lämnar rummet.

Trakasserande platschef

Roller:

1. Emma, 22 år, har fått ett nytt jobb som kontorsassistent på ett nystartat vårdföretag, där hon är den enda kvinnan. Hon arbetar nära platschefen.
2. Platschefen Peter är 42 år, gift och har tre barn. Han är omtyckt i företaget och är den typen som ofta berättar skämt när personalgruppen samlas i fikarummet.
3. Eventuellt, om flera deltagare: Andra manliga kollegor som sitter runt kaffebordet.

Miljö:

Runt kaffebordet i fikarummet på företaget.

Situation:

Emma sitter vid kaffebordet i fikarummet. Platschefen kommer in och börjar ge henne komplimanger för hennes utseende. Peter tar plats vid bordet. Han tar tag i hushållsrullen och börjar göra rörelser med handen upp och ner runt rullen samtidigt som han tittar på henne och ler. Sedan tar han hushållsrullen under bordet och låter den slå upp mot bordskivan och säger "kan du höra hur "den" slår mot bordet när jag ser dig?". Peter skrattar högt åt sitt skämt och verkar mycket nöjd.

Emma känner sig obekvämt, det känns inte rätt. Hon känner sig liten och blyg. Emma pressar fram ett leende och svarar "haha, mycket roligt". Hon vet också att det kommer vara svårt att göra något åt Peters beteende, eftersom Peters chef har en relation med Emmas mamma och det var så hon fick jobbet.

"Dubbel-D-kupan"

Roller:

1. En kvinna i 30-årsåldern som arbetar på ett LSS-boende. Hon heter Lisa.
  2. En man som arbetar natt på samma boende. Han heter Gunnar och är runt 50 år. Gunnar är en vänlig och mycket pratglad man som gillar att skvallra och dra skämt.
  3. Åskådare: En kollega som sitter i samma rum som Lisa och Gunnar.
-

Miljö:

Rapportrummet på ett LSS-boende. Klockan är runt 21 på kvällen och Lisa och Gunnar och deras kollega är i samma rum.

Situation:

Lisa sitter och skriver rapport för dagen innan hon ska gå hem. Gunnar, som jobbar natt och som hon ska rapportera till kommer in i rummet.

Han berättar att han precis innan skulle förklara för en annan kollega vem hon var och att han då hade beskrivit Lisa som "dubbel-D-kupan på Storgatan." Och hon fattade direkt vem jag menade!" säger Gunnar till Lisa. Gunnar skrattar och tycker själv att han är väldigt rolig.

Lisa tittar på honom, hon verkar förvånad.

Gunnar svarar att han är överraskad över att hon aldrig har hört detta smeknamn användas om henne tidigare.

Lisa inser då att det är fler än Gunnar som använder detta öknamn när de pratar om henne.

Den andra kollegan i rummet säger ingenting.

Tanten och vikarien

Roller:

1. En ung man arbetar som vikarie på ett boende för personer med intellektuell funktionsnedsättning. Han är ganska ny på jobbet och har ingen utbildning inom yrket. Hans namn är Robin.
2. Brukaren är en 70-årig kvinna med autism-diagnos, som har bott på boende i många år. Hon genomför vanligtvis duschrutinen på egen hand men behöver ibland stöd kring vissa delar.

Miljö:

Brukarens lägenhet där hon bor själv men regelbundet får besök av assistenter. Situationen utspelar sig i badrummet.

Situation:

En morgon får Robin i uppgift att stötta en brukare när hon ska duscha. Robin har aldrig arbetat med kvinnan tidigare men får besked från sina kollegor att kvinnan klarar av att genomföra det mesta själv men att hon behöver stöd för att nå vissa delar, osv.

Robin kommer till kvinnans hus och hjälper henne in i duschen. Hon tvättar hela kroppen själv och är nästan klar när hon plötsligt vänder sig till Robin och ber honom tvätta hennes vagina. Detta gör Robin väldigt obekvämt, eftersom han precis sett hur hon tvättat allt själv.

Han är inte säker på vad han ska göra i den här situationen men försöker skämta om det och på så sätt undvika att hjälpa henne.

Den karismatiska anhöriga

Roller:

1. Melissa jobbar på ett LSS-boende. Hon är i 20-årsåldern och har jobbat på boende i ungefär ett halvår.
2. Lars är anhörig till en av de boende och kommer relativt ofta på besök till sin anhöriga. Han har träffat Melissa några gånger tidigare och brukar vara trevlig och karismatisk när han kommer in till boendet.

Omgivelser:

Det gemensamma utrymmet på gruppboende.

Situation:

Melissa står i det öppna köket och är ensam för tillfället. Lars plingar på dörren och Melissa öppnar. Lars berättar att han är på ett snabbt besök till sin anhöriga idag, vilket Melissa noterar och låter honom gå in till sin anhöriga.

När Lars har besökt sin anhöriga letar han upp Melissa i köket och går fram till henne. Lars ställer sig nära och säger: "Jag är väldigt ledsen, men jag bara måste berätta en sak". Melissa tänker att han har något viktigt att berätta och lyssnar uppmärksamt. Lars säger då: "Du har verkligen väldigt fina bröst". Melissa blir chockad och mållös. Ett par sekunder går innan hon inser att hon borde säga åt honom att han inte får säga så, men eftersom hon var chockad av situationen och Lars redan var på väg till dörren, visar hon honom bara ut.

Den gränslösa

Roller:

1. Sjukgymnast: Man i tidiga 50-årsåldern. Förutom individuell behandling är han också ansvarig för flera träningsgrupper på kliniken. Hans namn är Jens.
2. Patient: Kvinna, i 70-årsåldern, gift och bor i samma bostadsområde som kliniken. Hon har kronisk höftsmärta med kontrakturer runt höftlederna. Följer en av sjukgymnastens träningsgrupper. Hennes namn är Birgitta.

Miljö:

Behandlingsrum på en sjukgymnastklinik. Dörren är stängd under behandlingen. Bänken är redo i mitten av rummet. Det finns filtar och annan utrustning på en liten hylla.

Situation:

Jens hämtar patienten i väntrummet och tar henne till behandlingsrummet. Birgitta sitter på bordet i hans behandlingsrum och sjukgymnasten sitter på sin stol.

Birgitta säger: "Jag ville ha behandling från dig för att jag tror att du kan hjälpa mig" (tittar på honom och ler stort).

Jens ler svagt åt Birgitta och säger: "Tack och ja, jag kommer att kunna hjälpa dig. Jag tänker genomföra olika typer av behandling - stretching, massage och träning, hur känns det?"

Birgitta håller med: "Det låter bra."

Jens säger: "Ok, då får vi börja, och jag skulle vilja be dig att ta av dig byxorna."

Medan Birgitta tar av sig byxorna säger hon med ett stort leende och med direkt ögonkontakt: "För dig tänker jag ta av mig alla mina kläder."

Jens svarar: "Nej, det är inte nödvändigt nu, bara byxorna och sedan kan du lägga dig här på bänken" (klappar på bänken).

Birgitta lägger sig på soffan med en T-tröja och trosor på sig och Jens förbereder sig för att lägga en filt över Birgittas knä, men hon viftar bort filten och säger: "Du behöver inte det."

Jens svarar: "Jo, det kommer du att behöva, det är en del av behandlingen." Jens börjar behandlingen.

Kort efter behandlingens början säger Birgitta, med blicken riktad mot Jens: "Nu när du masserar mig kan du också ge mig en vaginal stretching som min gynekologiska sjukgymnast brukar ge mig."

Jens säger, något förvirrad: "Uh, nej, nu ger jag dig den behandling vi kom överens om."

Knull-övningen:

Roller:

1. En ung kvinnlig sjukgymnast ger behandling till en manlig patient för fjärde gången och ska behandla honom igen nästa vecka. Hennes namn är Marie.
2. Patienten är en 70-årig man som behandlas för Parkinsons. Hans namn är Erik och han har militär bakgrund. Erik har fått behandling på samma sjukgymnastik-klinik i många år. Han tycker om att komma dit på grund av det sociala samspelet under behandlingen.

Miljö:

Ett träningsrum på en sjukgymnastik-klinik. Träningsredskap finns tillgängliga i ett av hörnen i rummet. En av väggarna är täckt av helfigursspeglar. Fönstren på baksidan av rummet vetter mot gatan, så persiennerna är ofta stängda under träningspassen. Dörren är stängd. Utanför träningsrummet finns en vänthall och receptionen.

Situation:

Marie och Erik är ensamma i träningsrummet. De gör olika gå-övningar genom att ändra hastighet och rytm. Efter en stund instruerar Marie Erik hur man utför en övning för bäckenet genom att rita stora cirklar med höfterna och hålla händerna på höfterna. I stället för att göra övningen börjar Erik skratta.

Han tittar på Marie och säger: "När jag var i militären brukade vi kalla den här övningen för knull-övningen."

Marie vet att Erik kan vara ganska oförsämd och självsäker, men kommentaren överraskar henne. Hon samlar sig och säger: "Erik, jag måste säga att jag tycker att din kommentar är ganska olämplig."

Erik tittar på henne och fortsätter att skratta, och ignorerar hennes kommentar. Marie fortsätter med sin instruktion om bäckenträning och försöker behålla en professionell attityd. Erik börjar göra övningen och skrattar medan han tittar på Marie.

Efter en kort stund avslutar Marie träningspasset och säger hejdå till Erik. Hon känner sig obekvämen men har bråttom att ta emot nästa patient.

Vänförfrågningen

Roller:

1. Alex – en ung deltidsanställd på ett gruppboende för personer med kognitiva svårigheter. Alex är ganska ny på jobbet.
  2. Jon – en brukare som bor på gruppboendet.
-

Miljö

Sätt situationen i sammanhang enligt omständigheterna på din arbetsplats.

Situation:

Alex arbetar på ett gruppboende för personer med kognitiva svårigheter som ibland kan leda till utmanande beteenden. En ny klient kommer till vårdhemmet – Jon, som tidigare har dömts för sexuella trakasserier och övergrepp.

Alex märker snart att den nya brukaren har börjat gilla hen mer än bara som personal eller vän. En kväll frågar Jon om Alex vill komma och röka med honom. Alex går ut med Jon och de sitter på bänken och pratar. Jon vill säga något men verkar blyg. Alex känner på sig att Jon kommer att säga något olämpligt och försöker leda samtalet till något mer neutralt. Men sedan tar Jon upp telefonen och skriver "du är trevlig" och "du är snygg" på den och visar den för Alex. Alex känner sig obekvämt men säger att hen jobbar på gruppboende och att det är det hela. Jon säger att han förstår men ser besviken ut.

Medan Alex börjar gå tillbaka till boendet, känner hen att telefonen vibrerar flera gånger i fickan. Alex plockar upp den och ser att Jon har letat upp Alex på alla hens sociala medier-konton och skickat vänförfrågningar. Alex känner sig ännu mer obekvämt. Hen tittar tillbaka på Jon som vinkar och ler .